

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om Danmarks erhvervsfond.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 32) findes i tidenden sp. 699).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Sigsgaard: Det hænder tit i folketinget, at vi vedtager forholdsvis store forslag, uden at der har været så forfærdelig megen debat, måske endda uden at der har været udvalgsbehandling. Den sag, vi her behandler om Danmarks erhvervsfond, er en af disse store sager, der passerer folketinget uden videre.

Det er også en af de sager, der viser, hvor lidt folketinget egentlig har at skulle have sagt. Folketinget har så vidt mig bekendt ikke rigtig nogen mulighed for at få at vide, hvilke firmaer der støttes, og har ingen indflydelse på, hvordan støtten fordeles på firmaer og lande. Jeg har valgt at nævne disse forhold og flere forhold, som jeg skal komme ind på, her under anden behandling, idet jeg helt bevidst afventede en eventuel udvalgsbehandling, men den er altså ikke kommet.

Jeg skal derfor her ved anden behandling sige, at VS ikke kan gå ind for lovforslaget, men må stemme imod det.

Erhvervsfondens opgave er bl. a. at støtte private danske investeringer i u-landene. Pengene fordeles af eksportkreditrådet, hvor erhvervsinteresserne er dominerende. Det er bankerne, Grosserer-Societetet og Industrirådet og flere andre, der selv sidder og fordeler de mange millioner — delvis fra staten — og fordeler dem til sig selv. Det er i hvert fald i sidste instans skatteyderne, der betaler en stor del af gildet, men de har ingen indflydelse på pengenes anvendelse, ja, de kan ikke engang få at vide, hvad det er for firmaer der skal støttes og betales til.

Dertil kommer, at staten gennem eksportgarantierne er med til at gøre udviklingslandene afhængige af dansk og af international kapitalisme i det omfang, dansk og international kapital er integreret, og det sker jo i stadig stigende omfang. Man yder landene lange kreditter, sådan som det i eksportkreditrådets beretning er skildret for Argentinas vedkommende, og der kunne have været anført mange andre eksempler. Her stod danske banker nærmest på spring for at låne Argentina penge til udbetalingen på nogle varer købt i Danmark, så de kunne erhverves helt uden kontant udbetaling, det vil sige på vilkår, der er favorable langt ud over Bernerunionens bestemmelser. Når banker og virksomhederne sådan står på spring, er det dels for at få andel i et voksende marked, dels for at komme i en stærk stilling over for Argentina. Det kunne som nævnt have været mange andre u-lande, der var draget frem. Et fattigt udviklingsland kan jo ikke slå sig alt for meget i tøjret, når det sidder i gæld til udenlandsk privatkapital til op over ørerne.

Gennem støtte til privatkapitalens investeringer bliver staten, også objektivt interesseret i at undgå f. eks. nationaliseringer i udviklingslandene. Uganda har for nylig måttet opgive sine planer om at nationalisere Sadolin & Holmblads fabrik dernede. For det første fordi man fra dansk erhvervs side lod forstå, at en nationalisering ville være upopulær, og gennem investeringer skaffer virksomhederne sig jo en magt over u-landenes politik, som de så kan bruge, når landene f. eks. vil nationalisere, sådan som Uganda har villet det. En anden grund til, at nationaliseringen er opgivet, skulle ifølge Børsen være, at Sadolin & Holmblad truede med at lukke fabrikken, hvad der ville forøge den i forvejen, så vidt jeg kender til det, alvorlige arbejdsløshed, man har i Uganda. Endelig skulle en årsag også være, at udenrigsministeriet — igen ifølge Børsen — havde truet med at lukke for billige statslån, hvis fabrikken blev nationaliseret.

Det spørgsmål har jeg haft lejlighed til at tage op i u-landsrådet forleden dag, og ved den lejlighed erklærede man fra ministeriets side, at sådanne trusler aldrig har været inde i billedet. Men man erkendte, at der havde fundet en forhandling sted med Ugandas finansminister om nationaliserin-